

ГРОШІ ЯК «ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ ЧИННИК»

Досвід роботи зі студентською молоддю, що навчається на стаціонарі, дає можливість відслідкувати зміни, які відбуваються всередині цієї соціальної групи. І якщо ще років зо три тому здебільшого працювали студенти старших курсів, то на разі контингент працюючих студентів значно помолодшав. Все частіше спостерігається така тенденція, що студенти перших курсів або активно займаються пошуком роботи, або вже працюють.

Варто звернути увагу на те, що більша частина студентства працює у галузях значно далеких, або таких, що лише частково перетинаються із напрямом їх майбутньої спеціалізації. Це свідчить про те, що студентство орієнтоване не тільки на заробляння грошей, але й намагається реалізувати себе в обраній сфері. Ми, по суті, стикаємось із феноменом турбулентної економічної соціалізації молоді. У зв'язку з цим явищем виникають відповідні запитання. Чим вмотивований сьогоднішній студент?.. Якими рушійними силами скеровані його дії?.. Які потреби та інтереси задовольняються молодою людиною у такій діяльності?..

Спілкуючись зі студентами, а мова йде про молодші курси, виявляємо, що для них на цьому життєвому етапі є важливим не стільки потрапляння у свою спеціальну сферу діяльності, скільки напрацювання досвіду спілкування, виявлення інтересів та потреб, випробування своїх духовних та фізичних сил, визначення та корегування власної ідентифікації, формування чи засвоєння соціальних ролей в нових умовах існування у соціумі. Таким чином, молода людина потрапляє в нові виміри соціального буття, змінюючись сама та впливаючи своїми змінами на суспільство.

Україна останнім часом знаходиться у безперервному потоці соціально-економічних змін, що призводить до руйнування / деформації / формування змін у

сприйнятті загальних цінностей. Торкаючись теми цінностей, ми не можемо обійти увагою цінності матеріальні, маючи на увазі, гроші, які дають можливість молоді жити автономно від батьківської опіки. І тут доречним буде звернутись до думки українських вчених Л.М. Карамушки та О.Г. Ходакевич, які вивчали проблему ставлення студентства до грошей.

Так, дослідниці зазначають, що «ставлення людини до грошей впливає на її самооцінку та спосіб життя, реалізацію власних економічних та професійних ролей, реагування на ті чи інші економічні та професійні ситуації, визначає як особисту перспективу життя молодих людей, так і динаміку розвитку суспільних відносин у майбутньому» [2, с. 6]. В той же час, авторки звертають увагу на низьку монетарну грамотність молоді, що негативно вплине на вміння розпоряджатися коштами та планувати своє далеке майбутнє, це з одного боку. А з іншого – ставлення до грошей є серйозною світоглядною проблемою, оскільки «сучасні гроші – не просто економічний інструмент, а провідний «цивілізаційний чинник», який невідворотно змінює й саму людину, і суспільство, створюючи своєрідну матрицю людських стосунків» [3, с. 6].

Для того, щоб відбувся прорив у розумінні сутності такого феномену як гроші у якості «цивілізаційного чинника», потрібно спрямувати свою увагу на вивчення та корегування тих факторів, що впливають на формування економічної свідомості. Потрібно вирішувати складні онтологічні та аксіологічні проблеми.

Відомо, що відправною соціалізаційною системою для людини є сім'я. Остання виступає багатофакторним мікросоціумом, який має як об'єктивні, так і суб'єктивні характеристики, є первинною ланкою, у межах якої формується економічна свідомість дитини. Йдеться про соціально-економічні (економічний статус сім'ї, умови та місця проживання родини, інтереси, яким вона віддає перевагу у вільний час), соціально-психологічні (ціннісні орієнтації та настанови батьків, їх економічні уявлення), соціально-демографічні (кількісний склад сім'ї) характеристики, екологічне середовище, елементи предметно-просторового середовища; а також береться до уваги оточуюче субкультурне середовище,

престижність району та ін. Саме у сім'ї формуються уявлення дітей про багатих та бідних людей, про економічну нерівність у суспільстві [1, с. 98].

Ми звертаємо увагу на той соціальний прошарок, який вже вийшов із дитячого віку, але ще не потрапив до когорти зрілого. На відміну від дитини, початкова економічна соціалізація якої формується під суцільним впливом сім'ї, у дорослої людини вона має вибірковий характер, оскільки формується під впливом соціально-економічних змін, які відбуваються у суспільстві. А, оскільки молодь знаходиться ще на етапі дорослішання й не втратила психологічної гнучкості, то у них швидше сформується нові психологічні підходи до осмислення ролі грошей у порівнянні із дорослими. Тому активне економічне просвітництво тут буде доречним. Наприклад, у межах філософських дисциплін, невеликими порціями, можна знайомити студентів із історією виникнення грошей, їх сутністю, зміною їх функціонального наповнення, сучасними формами грошей та іншими аспектами їх розвитку.

Таким чином, молоде покоління набуде не тільки знання про гроші, але й усвідомлення того, що останні є не тільки засобом задоволення нагальних потреб, а дають можливість забезпечувати духовні потреби, задовольняти духовні інтереси, тим самим формуючи вищий ціннісно-орієнтаційний рівень людини.

Література:

1. Дробышева Т.В. Факторы формирования экономических представлений у детей в условиях мегаполиса: различия в образах бедного и богатого человека // Т.В. Дробышева // Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского. Серия: Социальные науки. 2014. № 4 (36). С. 98-109.
2. Карамушка Л.М., Ходакевич О.Г. Психологічні особливості ставлення студентської молоді до грошей / Л.М. Карамушка, О.Г. Ходакевич. Київ: КНЕУ, 2017. 200 с.
3. Філософія фінансової цивілізації: людина у світі грошей: Матеріали V Міжнародних філософсько-економічних читань (28-29 травня 2012 р. Львів).

Львів: Університет банківської справи Національного банку України, 2012.
617 с.

Власенко Ф.П., Левченко Є.В., Товмаш Д.А.

Київський національний університет

імені Тараса Шевченка (м. Київ)

ОРГАНІЗАЦІЙНА АНТРОПОЛОГІЯ В СТРУКТУРІ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО УПРАВЛІНЦЯ

Сучасні динамічні умови розвитку світу, що обумовлені прискореними темпами глобалізації і входженням у нову фазу розвитку – постглобалізацію, з необхідністю вимагають впровадження нових методологій і технологій управління. Особливо це стосується трансформації сфери освіти й підготовки фахівців в області управлінської діяльності. Це обумовлено тим, що процеси управління пронизують усі сфери людської життєдіяльності. Більше того, саме завдяки управлінню й можлива організація співіснування людей, адже сучасне суспільство – це складна система, де кожен має свої потреби й інтереси, тому управління постає своєрідною методологічною основою, розбудовуючи шляхи узгодження індивідуальних дій у єдиному спрямуванні з метою розвитку всього співтовариства в цілому.

Досить тривалий час у науковій літературі відбувалось ототожнення таких понять, як «управління» та «менеджмент». У своїх дослідженнях автори неодноразово доводили некоректність такого підходу. На нашу думку, ці поняття розкривають різні стратегії управлінської діяльності. А саме, менеджмент – це методика, яка, перш за все, акцентує увагу на практиці управління, стандартизації підходів для вирішення конкретних задач, що описують частину реальності, не враховуючи циклу розвитку організації, за основу береться лише одна функція – керування, підготовка менеджера-професіонала, який здатен вирішувати поставленні перед ним управлінські задачі.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
Факультет філософії та суспільствознавства
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ
Лабораторія філософсько-економічних досліджень

МАТЕРІАЛИ

*I Всеукраїнського міждисциплінарного круглого столу
з філософсько-економічної проблематики*

*«ФІЛОСОФІЯ, ЕКОНОМІКА ТА ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ
У ПЕРСПЕКТИВІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ»*

(Київ, 5 червня 2020 року)



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П.ДРАГОМАНОВА

Факультет філософії та суспільствознавства

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ

Лабораторія філософсько-економічних досліджень

МАТЕРІАЛИ

І Всеукраїнського міждисциплінарного круглого столу

***«ФІЛОСОФІЯ, ЕКОНОМІКА ТА ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ
У ПЕРСПЕКТИВІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ»***

(Київ, 5 червня 2020 року)

Київ

Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова

2020

УДК 1:330(378)
ББК 87.6:65
Ф-56

*Рекомендовано до друку Вченою радою
НПУ імені М.П. Драгоманова
(протокол № 11 від 25 червня 2020 року)*

«Філософія, економіка та філософія економіки у перспективі розвитку сучасної гуманітарної освіти». Матеріали круглого столу. 5 червня 2020 року. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. 72 с.

До збірки включено матеріали виступів та доповідей, підготовлених до участі у першому Всеукраїнському круглому столі «Філософія, економіка та філософія економіки у перспективі розвитку сучасної гуманітарної освіти». У представлених увазі читача текстах досліджуються методологічні проблеми сучасної економічної науки, феномен креативної економіки, соціально-філософські аспекти управлінської діяльності, соціально-практичне та ідеологічне значення феномену грошей, креативна складова господарської діяльності, а також кризові виміри сучасного капіталізму та деякі інші аспекти означеної проблематики.

Для всіх, кого цікавлять актуальні проблеми сучасних філософсько-економічних досліджень.

ББК 87.6:65
Ф-56

Відповідальний редактор доктор філос. наук, доцент Т.П. Глушко
Редакційна колегія: доктор філос. наук, проф. Н.Г. Мозгова; доктор філос. наук, проф. І.Г. Немчинов; доктор філос. наук, доц. Т.П. Глушко

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за зміст своїх текстів та точність наведених цитат

*Розповсюдження та тиражування без письмового дозволу
кафедри філософії НПУ імені М.П. Драгоманова заборонено*

ISBN 978-966-931-229-7
(електронне видання)

© Колектив авторів, 2020
© Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова, 2020

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

NATIONAL PEDAGOGICAL DRAGOMANOV UNIVERSITY

Faculty of Philosophy and Social Science

CHAIR OF PHILOSOPHY

Research Lab for Philosophy of Economics

**«*PHILOSOPHY, ECONOMICS AND PHILOSOPHY OF ECONOMICS
IN DEVELOPMENT PROSPECT FOR
MODERN HUMANITARIAN EDUCATION*»**

Proceedings of the ROUND TABLE

June 5th of 2020

Kyiv

Dragomanov University Publishing House

2020

The Editorial Board:

Nataliya Mozhova – Dr. of Philosophical Sciences, Professor

Ihor Nemchinov – Dr. of Philosophical Sciences, Professor

Tetiana Hlushko – Dr. of Philosophical Sciences, Docent

«Philosophy, Economy and Philosophy of Economy in the Development Prospect for Modern Humanitarian Education». Proceedings of the Round Table. *5th of June 2020*. Kyiv: Dragomanov University Publishing House, 2020. 72 p.

ISBN 978-966-931-229-7

© Authors
© National Pedagogical Dragomanov
University, 2020

Наукове видання

*І ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ КРУГЛИЙ СТИЛ
З ФІЛОСОФСЬКО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ*

*«ФІЛОСОФІЯ, ЕКОНОМІКА ТА ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ
У ПЕРСПЕКТИВІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ»*

*Матеріали круглого столу
(5 червня 2020 року)*

THE FIRST ALL-UKRAINIAN INTERDISCIPLINARY ROUND TABLE

*«PHILOSOPHY, ECONOMICS AND PHILOSOPHY OF ECONOMICS
IN DEVELOPMENT PROSPECT FOR
MODERN HUMANITARIAN EDUCATION»*

*Proceedings of the ROUND TABLE
(June 5th of 2020)*

Тексти друкуються за авторською редакцією

Автор обкладинки – Т.П. Глушко

Підписано до друку 30.06.2020 р. Формат 60x84/16.

Папір офісний. Гарнітура Times New Roman.

Ум. др. арк. 4,42. Обл.-вид. арк. 3,32

Зам. № 074.

Віддруковано з оригіналів.

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова. 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9
Свідоцтво про реєстрацію ДК № 1101 від 29.10.2002. (044) 234-75-
87 Віддруковано в друкарні Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова (044) 239-30-26

ЗМІСТ

<i>Вступне слово</i>	3
Березінець І.В. Гроші як «цивілізаційний чинник».....	7
Власенко Ф.П., Левченко Є.В., Товмаш Д.А. Організаційна антропологія в структурі підготовки сучасного управлінця.....	10
Глушко Т.П. «Аналітика економічних процесів» як філософська освітня програма: досвід та перспективи.....	14
Гончаренко К.С. Криза сучасного урбаністичного капіталізму.....	18
Ілляхова М.В. Значення креативних індустрій у безперервному професійному розвитку науково-педагогічного працівника.....	22
Калита Т.В. Креативна економіка: між ринком і мистецтвом.....	28
Мозер М.Є. Креативна економіка у філософському аспекті глобальних викликів ХХІ століття.....	32
Мозгова Н.Г. Господарство як спосіб преображення світу (теоретичні розвідки С. Булгакова).....	36
Назаренко М.С. Стратегії «зеленої економіки»: соціально-етичні орієнтири.....	39
Немчинов І.Г. Ідейне підґрунтя кооперативного руху (біографічна розвідка з громадського служіння священика Михайла Ковальчука).....	41
Облова Л.А. Багатство цивілізації.....	48
Остапчук Г.О. Як можливе філософське обґрунтування економіки?.....	53
Пономаренко В.В. Філософські тенденції сучасної економічної теорії.....	55
Прокопчук Ю.О. Когнітивна наука, філософія та економічна теорія: стратегії практичної взаємодії.....	58
Русаков С.С. Спонтанний порядок арт-ринку.....	61
Шушкевич Є.М. Про один експериментальний простір для розвитку криптекономіки.....	65

CONTENTS

<i>Preface</i>	3
Iryna Berezinets Money as a «Factor of Civilization».....	7
Fedir Vlasenko, Yevhenia Levcheniuk, Dmytro Tovmash Organizational Anthropology in the Structure of the Modern Manager Training.....	10
Tetiana Hlushko «Analytics of Economic Processes» as Philosophical Educational Program: Experience and Perspectives.....	14
Kateryna Honcharenko Crisis of Modern Urban Capitalism.....	18
Maryna Illiakhova The value of creative industries in permanent professional development of scientific-pedagogical worker	22
Tetiana Kalyta Creative Economy: Between Market and Art.....	28
Maiia Mozer Creative Economy in Philosophical Aspect of Global Challenges for XXI Centure.....	32
Nataliya Mozhova Economy as a Way to Transform the World (Theoretical Studies of S. Bulhakov).....	36
Mariya Nazarenko Strategies of «Green Economy»: Socio-Ethical Guidelines.....	39
Ihor Nemchynov Ideological Basis of the Cooperative Movement (the Biographical Exploration of Public Service of the Priest Mikhailo Kovalchuk).....	41
Liudmyla Oblova Wealth of Civilization.....	48
Halyna Ostapchuk How is Philosophical Justification of Economics Possible?.....	53
Vitalii Ponomarenko Philosophical Tendencies of Modern Economic Theory.....	55
Yurii Prokopchuk Cognitive Science, Philosophy and Economic Theory: Strategies for Practical Interaction	58
Sergiy Rusakov Spontaneous Order of Art-Market.....	61
Yevhenii Shushkevych About One of the Experimental Spaces for Crypto Economic Development.....	65